

C241 – WON19

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

11 mei 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WONEN, STEDELIJK BELEID, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de toegankelijkheid van publieke ruimtes	1
Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge aan mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over het gelijkekansenbeleid	3
Vraag om uitleg van de heer Bart De Wever tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het elektronische volgsysteem M@trix	7
Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de mogelijkheden voor sociale-huisvestingsmaatschappijen en verhuurders van sociale woningen om sociale fraude zo efficiënt mogelijk aan te pakken	11

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de toegankelijkheid van publieke ruimtes

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, beste collega's, in De Standaard van 30 maart 2006 meldt u dat u een nieuw decreet op de toegankelijkheid van publieke ruimtes zult maken. Ik citeer u: 'De vorige regelgeving dateert van 1975 en is achterhaald. Dit nieuwe decreet moet een essentieel instrument worden om de toegankelijkheid te kunnen afdwingen. Geen toegankelijkheid: geen bouwvergunning, wordt het principe.' In de krant staat ook vermeld dat dit decreet er tegen het einde van het jaar zou moeten zijn.

Op 13 oktober 2005 werd diezelfde problematiek besproken in deze commissie naar aanleiding van mijn vraag naar uw standpunt en de stand van zaken. Toen verklaarde u het volgende: 'Wij werken niet direct aan een decreet. We staan daar ook niet onmiddellijk negatief tegenover. Als we het hebben over een kaderdecreet, dan moeten we het wel ruimer zien dan alleen maar de toegankelijkheid van openbare gebouwen. We moeten dan nagaan of we een kaderdecreet moeten maken dat ook kan worden beschouwd als een belangrijk politiek signaal. Waar we vandaag wel aan werken, is aan een stedenbouwkundige verordening. Daarvoor hebben we de minister van Ruimtelijke Ordening heel erg nodig.'

Graag had ik geweten welke evolutie er is in dit dossier. Voor welk instrument wordt geopteerd om de toegankelijkheid van openbare ruimtes te waarborgen? Heeft hierover overleg plaatsgevonden tussen uw kabinet en dat van minister Van Mechelen? Bestaat hierover overeenstemming tussen u en minister Van Mechelen?

Ik stel mij ook vragen bij de opportuniteit van een eventuele stedenbouwkundige verordening als dit de enige maatregel is. Aan een bouwvergunning kunnen een aantal criteria worden verbonden. Dit geldt

ook voor openbare gebouwen. Indien de criteria niet worden gevolgd, is er sprake van een bouwmisdrijf. Iedereen weet echter dat het opvolgen, het opsporen en het sanctioneren van bouw misdrijven in Vlaanderen nog niet echt een prioriteit kan worden genoemd. Dit is helaas de realiteit.

Dat betekent dat de betrokkenen naar de rechtbank moeten stappen. Voor veel mensen vormt de rechtbank echter een grote barrière. De stedenbouwkundige verordeningen en de ruimtelijke ordening vormen een gespecialiseerde materie. Bijgevolg moeten die mensen een advocaat inhuren die zich in deze materie heeft ingewerkt. Ze kunnen met hun problemen niet zomaar naar de vrederechter stappen. Als er geen ondersteunende of samenhangende maatregelen genomen worden, zoals een instantie die toekijkt op de plannen, een laagdrempelig aanspreekpunt waar een burger terecht kan met zijn klachten over ontoegankelijkheid van openbare ruimtes, vrees ik dat het initiatief niet het beoogde resultaat zal hebben.

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Ik dank mevrouw Stevens voor de vraag en de continue aandacht die ze aan het thema besteedt, dat haar erg na aan het hart ligt. Het is belangrijk dat we deze ontwikkelingen samen met deze commissie bekijken.

Zoals u weet, zijn er de jongste maanden grote evoluties geweest in het gelijkekansenbeleid door de open coördinatiemethode. Dat is een methodiek om ervoor te zorgen dat alle leden van de Vlaamse Regering verantwoordelijkheid opnemen op het vlak van Gelijke Kansen en dus ook op dat van toegankelijkheid. In deze context engageerde minister Van Mechelen zich formeel om samen met mij aan een stedenbouwkundige verordening inzake toegankelijkheid van publieke ruimtes te werken. Het werk is in volle gang.

Minister Van Mechelen en ikzelf opteren voor het instrument van de stedenbouwkundige verordening om in de toekomst de toegankelijkheid van publieke ruimtes te waarborgen. Over dit dossier zijn in het verleden al een aantal contacten tussen de betrokken kabinetten geweest. De bedoeling is om op korte

termijn tot overeenstemming te komen over de grote lijnen van de inhoud van deze stedenbouwkundige verordening. Daarna kunnen de respectieve experts inzake ruimtelijke ordening enerzijds en toegankelijkheid anderzijds aan de slag voor de concrete uitwerking van deze verordening.

Het is belangrijk dat de opmaak van de stedenbouwkundige verordening op het vlak van de technische aspecten van integrale toegankelijkheid goed begeleid wordt. Bovendien moet het resultaat gedragen zijn door de gebruikersorganisaties die in het Vlaamse middenveld inzake het thema toegankelijkheid actief zijn. Er is een rol weggelegd voor het nieuwe Vlaamse expertisecentrum toegankelijkheid.

Dit centrum wordt momenteel opgericht in het kader van het Limburgplan en zal vanuit de begroting van het gelijkekansenbeleid worden gefinancierd en aangestuurd. Het heeft de expliciete opdracht om het Vlaamse beleid inzake toegankelijkheid horizontaal te ondersteunen. Daarnaast heeft het de opdracht het middenveld te coördineren, goed te informeren en te betrekken.

Ieder jaar zal er met het centrum een concrete jaarplanning worden opgesteld. Zowel voor 2006 als voor 2007 wordt ondersteuning en advisering in het dossier over de regelgeving een concreet actiepoint voor het Vlaams Expertisecentrum. Voor de volledigheid merk ik nog even op dat het expertisecentrum officieel gelanceerd wordt in juni.

Laat ik beginnen met u te verzekeren dat ik uw bezorgdheid begrijp. Als het opstellen van een stedenbouwkundige verordening de enige beleidsmaatregel inzake toegankelijkheid zou zijn, zou dit in het beste geval pas op lange termijn tot een substantiele verbetering inzake toegankelijkheid leiden. De stedenbouwkundige verordening zal immers enkel spelen bij nieuwbouw of verbouwingen van publieke gebouwen.

Desondanks ben ik ervan overtuigd dat het inschrijven van een aantal basisnormen inzake toegankelijkheid in een stedenbouwkundige verordening tot een stroomversnelling kan leiden. Via deze verordening wordt toegankelijkheid immers als een wettelijke verplichting in het algemeen beleid inzake ruimtelijke ordening ingeschreven.

Zoals ik ook al eerder aangaf, ben ik het met u eens dat een betere normering niet de enige manier kan

zijn om een toegankelijke leefomgeving te realiseren. Trouwens, de basisfilosofie 'universal design' of in het Nederlands 'ontwerpen voor iedereen' laat zich niet volledig vatten in een set van objectief meetbare normen en criteria. Dat betekent concreet dat ik mij ook engageer om deze ontwerpfilosofie uit te dragen door middel van het verspreiden van informatie en sensibilisering. In dat verband zal ik er bij minister Van Mechelen op aandringen om voor bepaalde categorieën van gebouwen – bijvoorbeeld vanaf een bepaalde grootte – een verplicht aanvullend advies- en controlesysteem in te voeren.

Bovendien zal ik in onderling overleg met hem flankerende maatregelen uitwerken om de invoering van de stedenbouwkundige verordening te begeleiden. De bedoeling is, aanvullend op de verordening, een raadgevend handboek voor toegankelijkheid op te stellen met een code van goede praktijken. Daarin zullen de wettelijke criteria in een breder perspectief worden geplaatst. Dit handboek moet een uniek instrument worden om de rijkdom van universal design te illustreren en op die manier architecten en andere bouwkundigen met deze ontwerpfilosofie vertrouwd te maken. In het handboek zal de filosofie achter het universal-designconcept worden geduid en verder worden uitgediept. Aan de hand van goede praktijken zullen de mogelijkheden van universal design praktisch worden geïllustreerd.

Ten slotte wil ik u erop wijzen dat alle ministers van de Vlaamse Regering zich in het kader van de opencoördinatiemethode in min of meerdere mate geëngageerd hebben om de toegankelijkheid te verbeteren. Alle ministers hebben hierin een verantwoordelijkheid. De minister van Economie bijvoorbeeld zal winkelcentra laten screenen op hun toegankelijkheid. Hetzelfde zal gebeuren voor schoolgebouwen. Iedereen zal stappen vooruit moeten zetten, willen we de toegankelijkheid voor iedereen mogelijk maken. Zoals u weet, hebben we daar nog een lange weg te gaan.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mevrouw de minister, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. Het is belangrijk dat u toegankelijkheid ruimer ziet dan enkel fysieke toegankelijkheid. U zegt terecht dat ook andere ministers daaraan moeten meewerken, zoals de ministers van Economie en Onderwijs. In het dagelijkse leven worden mensen geconfronteerd met verschillende problemen van toegankelijkheid.

Ik ben blij te horen dat het Vlaams expertisecentrum in juni wordt gelanceerd. Ik zal dit blijven opvolgen. Ik zal ook luisteren naar gebruikers via Toegankelijk Overleg Vlaanderen. Het is belangrijk dat ook zij inspraak krijgen in de discussie.

Ik ben van mening dat architecten en studie bureaus gemotiveerd kunnen worden om aandacht te hebben voor toegankelijkheid. In hun opleiding kan bijvoorbeeld een module met betrekking tot dat onderwerp worden ingelast. Dat is belangrijk. Er moet ook aandacht voor zijn in de permanente vorming. Architecten moeten op de hoogte zijn, want zij tekenen de plannen. Als zij het niet goed doen, dan komen we niet vooruit. Het is belangrijk dat de overheid ook die groep sensibiliseert. Er is nood aan een mentaliteitswijziging, en daar zijn we allemaal verantwoordelijk voor.

Inzake het handboek kan ik u vertellen dat de provincie Antwerpen al zoiets heeft. Het is nuttig dat dit verder wordt verspreid. Ik ben blij te horen dat u dit ziet in een ruimer perspectief en dat u wilt samenwerken met minister Van Mechelen om verdere maatregelen uit te werken. Ik blijf het dossier opvolgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge aan mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over het gelijkheidsbeleid

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, toen ik de schriftelijke versie van mijn vraag om uitleg herlas, dacht ik bij mezelf dat het toch wel een hele boterham is.

Gisteren stond een artikel in de krant dat me opnieuw moed heeft gegeven om deze vragen toch te stellen. Ze zijn naar mijn mening erg belangrijk. Ik heb me geïnspireerd op krantenartikels die in het paasweekend zijn verschenen waarin de Vlaamse Regering aankondigde een grootschalig Vlaams gelijkheidsbeleid te zullen voeren op alle terreinen waarover Vlaanderen bevoegd is.

Ik wil me hier beperken tot één aspect van het gelijkheidsbeleid, meer bepaald het wegwerken van de ongelijke verloning van mannen en vrouwen en het verhogen van de werkzaamheidsgraad van vrouwen op de arbeidsmarkt. Meisjes blijven kiezen voor studierichtingen die hun latere positie op de arbeidsmarkt beperken. In de categorie van de slechtst betaalde banen vormen vrouwen nog steeds de grootste groep. Zelfs als ze dezelfde baan hebben, blijken vrouwen tot 45 procent minder dan hun mannelijke collega's te verdienen. Gisteren is in de krant een artikel over het recente boek van professor Sels en de heer Theunissen van de KUL over de loonkloof tussen mannen en vrouwen verschenen. Volgens de minister gaat het trouwens veeleer om een loopbaankloof dan om een loonkloof. Uit dit boek blijkt dat 8,5 procent van het vastgestelde loonverschil niet kan worden verklaard door de verschillende jobs die mannen en vrouwen uitoefenen. Mij stoort het alvast dat vrouwen minder verdienen dan mannen die hetzelfde werk verrichten.

Mevrouw de minister, u hebt aangekondigd dat u deze ongelijkheid in kaart wil brengen en dat u daarvoor de opdracht tot een aantal onderzoeken hebt gegeven. Welke onderzoeken zijn al van start gegaan en welke onderzoeken staan nog op het getouw? Wat is de timing? Wie voert deze onderzoeken precies uit? Is het daarnet vermelde boek een van die onderzoeken? Zullen er nog meer onderzoeken volgen?

Om de werkzaamheidsgraad van vrouwen op de arbeidsmarkt te verhogen en de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen in hogere functies te verminderen, hebben alle ministers van de Vlaamse Regering besloten om meer hogere functies door vrouwen te laten uitoefenen. Een aantal weken geleden heeft minister Bourgeois in verband met dit actiepoint de toon gezet. Hij heeft een campagne opgezet om tientallen hoge posten bij de Vlaamse overheid bij vrouwen te promoten. Die selecties lopen ondertussen.

In De Gazet van Antwerpen is hierover het volgende verschenen: 'Dergelijke beleidsmaatregelen doen uitschijnen dat het voldoende is om vrouwen baas te maken om ook een gezinsvriendelijk klimaat te creëren. Voorbeelden uit de praktijk tonen aan dat dit niet het geval is. Vrouwen die hoge managementfuncties vervullen, geven toe dat er dagen zijn dat ze hun kinderen niet zien en ze voor de opvoeding een beroep doen op een kindermisje. Ze klinken als hun mannelijke collega's, alleen hadden die een vrouw thuis om op de kinderen te passen. Vrouwen aan

de top lijken vooral hun plaats te bereiken omdat ze mannelijke trekken overnemen. Dat kan niet de bedoeling zijn. Als we meer vrouwen willen laten werken, dan moeten er maatregelen getroffen worden om gezin en arbeid te combineren. Gezinsvriendelijk werken heeft vooral te maken met de organisatie van werk, het plannen van vergaderingen op redelijke uren, het uitbreiden van thuiswerk, het flexibel omgaan met werkuren.'

Mevrouw de minister, welke maatregelen zult u, als bevoegde minister, in het kader van het aangekondigde grootschalige Vlaamse gelijkheidsbeleid nemen om het gezinsvriendelijk werken mogelijk te maken? Is in verband met de promotie van vrouwen bij de Vlaamse overheid bij hoge posten in specifieke maatregelen voorzien? Minister Bourgeois wil vrouwen aantrekken om hogere functies uit te oefenen. Hij wil die functies ook gezinsvriendelijker maken. Heeft hij hiervoor specifieke actiepunten uitgewerkt?

Het laatste onderdeel van mijn vraag om uitleg kan enigszins choquerend overkomen. Een recente uitspraak van de minister-president heeft mij alleszins de wenkbrouwen doen fronsen. Volgens de minister-president heeft dit offensief niet enkel te maken met de zorg om elke vorm van discriminatie uit Vlaanderen te bannen. Het beleidsplan is er niet enkel gekomen omdat deze beslissingen sociaal rechtvaardig zijn, maar ook omdat Vlaanderen het zich niet kan permitteren dat de talenten van vrouwen niet aan bod komen. Het gaat volgens de minister-president niet zozeer om de empowerment van vrouwen, het gaat om een groep potentiële werkkrachten die niet actief aan het arbeidsproces deelnemen – daar gaat de romantiek van de empowerment. In feite wil hij gewoon de vrouwen aan het werk krijgen, omdat Vlaanderen het zich in een periode van vergrijzing en de bijbehorende kosten niet kan permitteren dat er iemand niet werkt. In feite toont de minister-president hiermee aan dat alleen vrouwen die door het verrichten van verloonde arbeid actief aan het arbeidsproces deelnemen, hebben gewerkt. Huisvrouwen en a fortiori alle thuiswerkende ouders hebben in de ogen van de minister-president niet gewerkt, want ze hebben geen verloonde arbeid verricht.

De taak van een thuiswerkende ouder is duidelijk aan een opwaardering toe. Na de moord op Joe Van Holsbeek hebben we de roep om een betere maatschappij voor onze kinderen gehoord. Kinderen moeten meer gezinswarmte krijgen. De taak van de

ouders is weer onder de aandacht gebracht. Aangezien de kinderen de toekomst van onze maatschappij vormen, is hun opvoeding vrij belangrijk.

Als het belang van die taak aan de verloning moet worden getoetst, vind ik de hoogste tijd om de thuiswerkende ouders de verdiende appreciatie te geven. We besteden onze kinderen eigenlijk uit aan onthaalouders. Voor alleenstaande moeders is de mogelijkheid van dienstencheques onderzocht. Dit betekent dat onze kinderen in feite thuis door iemand anders worden opgevoed. Die andere persoon wordt hiervoor betaald. Een betaling voor de zorg voor de eigen kinderen is tot nu toe onterecht onbespreekbaar gebleken.

Mevrouw de minister, bent u van plan om maatregelen te treffen of tenminste eens over de verdiende appreciatie voor het werk van de thuiswerkende ouder na te denken? De ouder die er bewust voor kiest thuis te blijven, moet de nodige appreciatie krijgen. Bent u bereid om in dit verband acties te ondernemen? Bent u bereid het systeem van de dienstencheques tot de zorg van de eigen kinderen uit te breiden, of hebt u andere plannen? Bent u bereid om een opvoedersloon voor thuiswerkende ouders in te voeren?

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Ik wil nog een korte opmerking maken. Het valt me op dat er opnieuw veel aandacht gaat naar vrouwen. Het zou echter ook kunnen dat ook mannen graag thuis willen werken. Mogelijk moet er gewerkt worden aan een mentaliteitsverandering, zodat mannen meer bereid zijn om thuis te werken.

Het probleem belangt zowel mannen als vrouwen aan. We moeten de zaak niet eenzijdig bekijken. Ook mannen hebben hierin een verantwoordelijkheid.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mevrouw Stevens, ik heb dat daarnet ook uitdrukkelijk gezegd. Ik had het over de thuiswerkende ouder, en dus ook over de man.

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Mijnheer de voorzitter, ik zal beginnen met een antwoord op de vraag over het wetenschappelijk onderzoek. Professor Sels heeft me sterk geadviseerd bij het ontwikkelen van

het actieplan betreffende de loopbaankloof. Door hem heb ik het nu trouwens over de loopbaankloof, en niet meer over de loonkloof.

Metten is weten. Dat geldt zeker voor het gelijkheidsbeleid. We moeten meten om de loopbaankloof te doorgronden. Uit het onderzoek van professor Sels hebben we geleerd dat er verklaringen zijn voor het verschil van 24 procent. Er is echter ook nog een 'black box' waardoor we niet weten waarom de loonverschillen zo groot zijn.

Ik heb de opdracht gegeven te onderzoeken of er een invloed is op de loopbaan en de loopbaanperspectieven van mannen en vrouwen die – vaak tijdelijk – kiezen voor een vlakke loopbaan of tijdelijk uit de arbeidsmarkt stappen. Ik denk daarbij aan mensen die een tijdscrediet opnemen of deeltijds werken en daarna terug volle bak aan de slag gaan. Ondertussen weten we dat dit een negatief effect heeft. De vraag is hoe dat komt.

Het – uitgebreid – onderzoek bestaat uit zowel een statistisch als een kwalitatief onderdeel. Het statistische onderdeel wordt gecoördineerd vanuit het Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming, dat een 'Werkgroep Loopbanen' heeft opgericht waarin loopbaandeskundigen uit allerlei universiteiten en instellingen verenigd zijn. Deze werkgroep zal een heel belangrijke rol vervullen in het realiseren van dit statistisch deel.

Het kwalitatieve hoofdstuk van het onderzoek werd toegewezen aan de Vlerick Hogeschool. De onderzoekers van deze instelling zullen via het bestuderen van personeelssystemen in bedrijven en via het voeren van diepte-interviews met personeelsleden, een inzicht vergaren in de mechanismen die het geschetste loopbaanpatroon bewerkstelligen. Dat onderzoek wordt afgerond in december 2006.

Ook binnen de onderzoeksceel 'gender' van het steunpunt Beleidsgericht Onderzoek Gelijkekansenbeleid is er veel aandacht voor loopbaanonderzoek. Zo werd eind april het onderzoek 'Waar zijn de kapsters naartoe?' – een ludieke naam voor een belangrijk onderwerp – afgerond. In dit onderzoek werden die studierichtingen in het beroepsonderwijs in kaart gebracht waarin meisjes oververtegenwoordigd zijn. Voorts werd onderzocht hoe het komt dat – ondanks de grote aanwezigheid van meisjes in de richting haartooi – kapper een knelpuntberoep is. We merken ook dat er weinig zelfstandige kapsters zijn. Het sta-

tuut van zelfstandige kappers is dus een mannelijke aangelegenheid.

In het onderzoek werd onder meer vastgesteld dat door de bijzondere arbeidstijden in de sector, en dan vooral het weekendwerk, de job moeilijker combineerbaar is voor kappers met een gezin. Aan dit knelpunt willen we een antwoord bieden door te werken aan flexibele en occasionele kinderopvang. Bovendien deinken veel vrouwelijke kapsters ervoor terug om het beroep op een zelfstandige basis uit te oefenen. Ik ben dan ook verheugd dat mijn collega, minister Moerman, in het kader van de open coördinatiemethode inzake het Vlaamse gelijkheidsbeleid, initiatieven zal nemen om het vrouwelijk ondernemerschap te bevorderen.

Zoals we weten, is de segregatie op de arbeidsmarkt diep geworteld in de segregatie in de onderwijssector. Omdat we de evoluties voortdurend zouden kunnen volgen, brengt het steunpunt Gelijkekansenbeleid geregeld cijfers terzake samen. In 2005 werd het dossier 'M/V in het Vlaamse Onderwijs' afgerond. Het gaat hier om een update van het deel 'Onderwijs' van de 'Gelijkekansenindicatoren in Vlaanderen' en het dossier 'Segregatie in het hoger onderwijs'. De nadruk ligt vooral op evaluaties en verschuivingen die zich tijdens de afgelopen decennia hebben voorgedaan. Het moet dan ook gezegd dat de cijfers er geen twijfel over laten bestaan: meisjes staan vandaag de dag sterker in hun onderwijsschoenen dan vroeger. Jonge vrouwen zijn zelfs duidelijk aan een inhaalbeweging bezig en steken met een gemiddeld hoger diplomaniveau hun mannelijke leeftijdsgenoten voorbij.

Het zou jammer zijn als dit vrouwelijk kapitaal aan talent niet op de arbeidsmarkt zou worden gehonoreerd. Ik ben het volledig eens met minister-president Leterme dat het zowel over het gelijkheidsbeleid als om een economisch argument gaat. We kunnen het ons niet permitteren om dat belangrijk potentieel aan vrouwen, aan allochtonen, aan ouderen kansen op de arbeidsmarkt te ontzeggen of hen niet te wijzen op de plicht om mee te werken aan het creëren van de welvaart.

Voorts wordt binnen het steunpunt ook al enkele jaren onderzoek verricht naar de combinatie van arbeid en zorg. Zo wordt kennis opgebouwd over de specifieke knelpunten en mogelijke oplossingen voor de combinatie werk en privé-leven gedurende de verschillende fases van het leven. Bij de zelfstan-

digen is vrijwel geen onderzoek voorhanden over de combinatie van werk en privé-leven. We zijn daarmee bezig. Dit onderzoek mondt uit in een doctorale thesis in oktober 2006.

Er zijn heel wat maatregelen genomen in het kader van het aangekondigde gelijkekansenbeleid om gezinsvriendelijk werken mogelijk te maken. Wat het bevorderen van gezinsvriendelijk werken betreft, zijn in het kader van de open coördinatiemethode heel wat initiatieven genomen. De verschillen in kwantitatieve arbeidsmarktparticipatie tussen mannen en vrouwen hebben immers in belangrijke mate te maken met het opnemen van zorgtaken in het gezin.

Een eerste initiatief is de kinderopvang. De minister van Welzijn werkt momenteel aan een uitbreiding van de kinderopvang in 2006 en 2007 via de creatie van 3.000 nieuwe plaatsen. Daarnaast bevordert zij de toegankelijkheid tot de kinderopvang voor kansarme en allochtone gezinnen. Dit leidt ertoe dat de drempel voor het gebruik van kinderopvang wordt verlaagd en dat de ouders van deze kinderen vlotter kunnen instromen op de arbeidsmarkt.

Via mijn bevoegdheid Sociale Economie heb ik samen met de minister van Welzijn werk gemaakt van een gebalanceerd plan voor flexibele en occasionele kinderopvang. De doelstelling is de draagkracht van het kind als centraal aandachtspunt naar voren te schuiven. Er zijn drie belangrijke maatregelen: het versterken van de bestaande sectoren, de inzet van een pool van vaste en flexibele medewerkers om de bestaande sectoren te versterken en in te werken op atypische uren en occasionele opvang, en het gebruik van dienstencheques via de gemandateerde voorzieningen met de focus op eenoudergezinnen met kinderen tussen 0 en 3 jaar. Eenoudergezinnen hebben een veel grotere kans op een werkloosheidsval. Veruit de meeste alleenstaande ouders zijn vrouwen. Het gaat over 73 procent. In België heeft amper de helft van de alleenstaande moeders een betaalde baan. Ze hebben gemiddeld ook een lager opleidingsniveau. Met dit plan kunnen meer dan 49.000 kinderen per jaar flexibel en/of occasioneel worden opgevangen. In totaal gaat het over 7,44 miljoen euro. Dit plan zal 18,5 miljoen euro kosten op kruissnelheid in 2007. Bovendien zullen er 750 voltijdse jobs in de kinderopvang bijkomen.

De combinatie tussen arbeid en gezin is niet alleen een verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering: ook de werkgevers spelen daarbij een belangrijke

rol. De minister van Werk stimuleert via de OCM de implementatie van de 'Family and Business Audit' en de 'Family and Business Quick Scan', onder andere binnen de maatregel diversiteitsplannen.

De burger informeren blijft eveneens een belangrijk aandachtspunt. Daarom ondersteun ik momenteel een project dat uitgevoerd wordt door de vzw RoSa en dat voorziet in de ontwikkeling van een informatieve website en brochure voor alleenstaande ouders. Zeer jonge toekomstige moeders en laaggeschoolde moeders kunnen blijkbaar moeilijk toegang vinden tot de versnipperde informatie die voor hen relevant is. Dit project speelt daarop in door op een toegankelijke wijze informatie te bundelen en te verspreiden om het leven van deze aandachtsgroep te vergemakkelijken.

In het gelijkekansen- en diversiteitsplan 2006 van de dienst Emancipatiezaken dat onder de bevoegdheid valt van minister Bourgeois maar in overleg met mijn kabinet werd opgesteld, wordt aandacht besteed aan leidinggeven voor mensen die werken in een deeltijds arbeidsregime. Daarnaast wil de afdeling Statutaire Aangelegenheden werk maken van vaderschapsverlof voor contractuele meemoeders, met name voor de vrouwelijke partners van een vrouw die bevalt.

De dienst Emancipatiezaken heeft ook, om de combinatie van werk en privé-leven te vergemakkelijken, de kinderopvang professioneel uitgebouwd. In het kader van de mainstreaming is deze faciliteit nu rijp om naar een reguliere dienst over te gaan. Via het BBB bestaat de mogelijkheid om dit ook uit voeren.

Vanuit de Vlaamse Regering en vanuit het Vlaamse gelijkekansenbeleid wordt een normatief maatschappelijk model nagestreefd waarin mannen en vrouwen elk op een evenwaardige wijze betaalde en onbetaalde arbeid combineren. Dit wordt niet enkel ingegeven door economische motieven, maar meer nog door sociale en maatschappelijke argumenten. Het is belangrijk om bepaalde levensfasen te erkennen waarin één ouder of beide ouders tijdelijk moet(en) kunnen worden vrijgesteld van het uitoefenen van betaalde arbeid om zich uitsluitend op het gezin te kunnen concentreren. Wij beschikken in Vlaanderen dan ook over uitgebreide stelsels van tijdskrediet en loopbaanonderbreking.

Het zich voltijds onttrekken aan de arbeidsmarkt wensen wij niet te stimuleren, en daarom is het uitbreiden van het systeem van dienstencheques voor

de zorg van eigen kinderen of het invoeren van een opvoedersloon voor thuiswerkende ouders niet aan de orde. Nog eens, het gaat over rechten en plichten. Alle categorieën, vrouwen en mannen, ouderen en jongeren, autochtonen en allochtonen, hebben een taak in de samenleving. Daarentegen kunnen, zoals ik al stelde, werkende eenoudergezinnen met kinderen tussen 0 en 3 jaar opvang aan huis krijgen via het gebruik van de dienstencheques, maar enkel in het kader van een acute, occasionele nood omwille van hun arbeidssituatie.

In mijn antwoord staan nog meer maatregelen. Ik zal u de volledige schriftelijke versie bezorgen.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mevrouw de minister, u zult begrijpen dat ik met uw laatste stelling niet akkoord ga. In het artikel stond ook: mannen bezorgen welvaart, vrouwen meer welzijn in de maatschappij. Blijkbaar wordt meer belang gehecht aan de welvaart dan aan het welzijn. Ik vind het belangrijk dat de opvoeding van kinderen wordt geapprecieerd in onze maatschappij. De Vlaamse Regering steunt niet het voltijds thuisblijven van een van de beide ouders, dat vind ik zeer spijtig. Wij blijven initiatieven nemen om de thuiswerkende ouder meer appreciatie te geven dan die nu heeft.

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Ik ben het niet eens met uw beginstelling. Alsof mannen niet voor welzijn zorgen en niet ook belangrijk zijn in het gezin en in de opvoeding van kinderen. Dat vind ik zeer discriminerend. Mannen en vrouwen zorgen allebei voor welvaart en welzijn. Dat is de bottom line van het beleid dat we voeren.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: In het artikel ging het over de keuzes die worden gemaakt. Er staat: 'Het klinkt raar, maar vrouwen produceren welzijn en mannen welvaart.' Dat verklaart professor Sels. Ik kan het u tonen. Het was een uitspraak naar aanleiding van de beroepen die vrouwen kiezen.

Minister Kathleen Van Brempt: We moeten die uitspraak in de juiste context zetten. U zet het in de context van het gezin, hier gaat het over de context van de arbeidsmarkt. Daar kiezen vrouwen meer voor welzijnsgerichte sectoren als verpleegkunde,

thuishulp enzovoort. We werken eraan om dat veel meer te diversifiëren. Het is mijn overtuiging dat we voor de verschillende sectoren binnen de economie, of het nu zachte of harde sectoren zijn, aan diversiteit moeten werken, want dat komt de sectoren ten goede. Ik vind het bijzonder problematisch dat het onderwijs een exclusieve vrouwensector aan het worden is. Onze jongens en meisjes moeten worden opgeleid door mannen en vrouwen. Dat krijgt net zo goed de aandacht van het gelijkemansbeleid.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Ik wil alleen maar aantonen dat de opvoeding van kinderen ook belangrijk is. Tegenwoordig wordt een appreciatie blijkbaar alleen maar uitgedrukt door een of andere verloning. Dus was mijn vraag of we door een verloning te geven aan de thuiswerkende ouder, niet die appreciatie zouden geven. Ik wil helemaal niet aantonen dat mannen niet zorgen voor welzijn of alleen voor welvaart. Het gaat erom dat de opvoeding van de kinderen voor mij een soort arbeid is die bijdraagt aan het welzijn en dat appreciatie in onze maatschappij blijkbaar alleen maar mogelijk is als men op de arbeidsmarkt komt. Die arbeidsmarkt is er alleen als men verloonde arbeid verricht. Ik vind dat een moeder of vader door thuis te blijven voor de opvoeding van de kinderen, ook mee aan de welvaart van onze maatschappij bouwt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart De Wever tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het elektronische volgsysteem M@trix

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mijnheer de voorzitter, ik heb via de media vernomen dat het bewuste M@trixsysteem volledig operationeel zou zijn. Ik heb dat systeem in de commissie al een aantal keer aangekaart omdat ik heel sceptisch was over het tijdig klaar geraken en operationeel worden ervan. Ik was blij verrast met die mededeling, maar wil er toch enkele vragen aan koppelen.

Is het M@trix-systeem inderdaad volledig operationeel? Als dat zo is, welke stappen van het inburgeringstraject worden door M@trix opgevolgd? Gaat

het zowel over het primaire als het secundaire traject? Er is ook de belangrijke problematiek van de warme overdracht. Kunnen we die via M@trix beter opvolgen dan in het verleden? Men dreigde immers in het verleden wel eens mensen kwijt te raken tussen de twee stappen. Worden de aanwezigheden bij de cursussen NT2 nu stelselmatig en elektronisch bijgehouden en doorgegeven? Kan de overheid daar een concreet zicht op krijgen dat ons in staat zou stellen om tijdig bij te sturen of zelfs aan te sturen op sancti- onering, zeker bij de groep die onder de verplichting valt en die in het nieuwe decreet aanzienlijk wordt uitgebreid? Wat was de kostprijs van deze operatie?

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Wim Van Dijk: Mijnheer de voorzitter, het zou zeer mooi zijn dat het M@trixsysteem inderdaad volledig operationeel is. Ik neem aan dat de minister zo dadelijk onze bezorgdheid daarover zal weg- nemen, vooral dan die van de heer De Wever die zich al een paar jaar met deze problematiek bezighoudt, misschien op gevaar van eigen leven.

Een systeem kan maar functioneren als alle actoren daaraan meewerken. Uit de lectruur van vorige vragen en antwoorden heb ik begrepen dat een aantal centra voor basiseducatie bijvoorbeeld niet altijd alle infor- matie doorgeven omdat ze bijvoorbeeld de vertrou- wensrelatie met hun leerlingen niet willen beschamen en zichzelf niet zien in de rol van politiemann. Ik lees graag dat de heer de Wever zegt dat iedereen in het veld overtuigd is van de verplichte inburgering. Dan bevreedt het me toch dat ze niet alle informatie ter beschikking stellen die nodig is om het beleid op het terrein hard te maken. Mijnheer de minister, welke maatregelen hebt u getroffen zodat iedereen, nu het systeem operationeel is, de informatie erin stopt die er moet worden ingestoken?

Zo'n systeem is alleen maar nuttig als alle ge- gevens op een uniforme wijze ter beschikking worden gesteld. Daar was er blijkbaar een probleem. Sommi- gen interpreteerden de invulvelden anders, er werden hier en daar applicaties toegevoegd en er was nood aan een handboek. U hebt dat beloofd. Is zo'n hand- boek nu beschikbaar? Wordt dat overal gebruikt? Zijn de gegevens die in het systeem worden gestopt, onderling vergelijkbaar? Indien niet, heeft het alle- maal weinig zin.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Het handboek is er. Van- daag hebben we iedereen in het systeem mee. Uit

mijn antwoord zal blijken dat wat er in de media over is verschenen, overeenstemt met wat ik in Gent heb verklaard.

We hebben beslissende stappen gezet en ere wie ere toekomt: u was de persoon in deze commissie die de problematiek van M@trix verschillende malen heeft aangekaart. Het is niet zozeer bedoeld om mensen achter de veren zitten, maar het is een instrument in het inburgeringsbeleid. De Vlaamse Regering vindt dat belangrijk en heeft het uitgeroepen tot een speer- punt van het Vlaamse regeringsbeleid. Het is belang- rijk dat mensen aanwezig zijn, en dat moet kunnen worden opgevolgd en gecontroleerd. We zijn nu op dat punt gekomen.

Het M@trix-programma is al geruime tijd operatio- neel als geautomatiseerd registratiesysteem voor de Huizen van het Nederlands en de Onthaalbureaus. Het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de Huizen van het Nederlands van 22 juli 2005 ging echter een stap verder dan de loutere registratie van gegevens en stelde een elektronische gegevensuitwis- seling tussen de Huizen van het Nederlands en de betrokken partners tegen 1 april 2006 voorop. Die datum is gehaald voor wat betreft het ontwikkelen en operationaliseren van een elektronisch uitwisselings- platform tussen de Huizen van het Nederlands en de verschillende partners, meer bepaald de Onthaalbu- reaus, de centra voor basiseducatie, de centra voor volwassenenonderwijs en de VDAB. We komen nu tot een soort kruispuntbank van de inburgering.

Omwille van de complexiteit van de uitwisseling tus- sen 26 elektronische partners en de noodzaak om de historische gegevens in de nieuwe architectuur in te brengen en zo eventuele dubbels als gevolg van de uitwisseling te vermijden, wordt aan de Huizen van het Nederlands en hun partners een periode van drie maanden toegekend om deze elektronische gegevens- uitwisseling te integreren in de dagelijkse werking en de nodige aanpassingen te doen op het vlak van infrastructuur. De Huizen van het Nederlands en de betrokken partners zullen in deze periode technisch en administratief tijdelijk worden ondersteund om de verdere ingebruikname van het uitwisselingsplatform zo vlot mogelijk te laten verlopen. Tegen 1 juli 2006 moet de gegevensuitwisseling helemaal op kruissnel- heid zijn. Ik heb deze stappen ook meegedeeld tij- dens mijn werkbezoek in Gent van 6 april 2006.

U zult beseffen dat het realiseren van zo'n omvang- rijke elektronische gegevenscommunicatie tegelijk ambitieus en complex is. Bovendien is het opzetten van een interdepartementaal uitwisselingsplatform

vrij uniek binnen de Vlaamse overheid. De elektronische gegevensuitwisseling is opgezet als een integraal project dat zowel administratieve vereenvoudiging als klantvriendelijkheid nastreeft. De cursist wordt ontlast van heel wat administratieve rompslomp en het vroegere papierverkeer tussen de partners zal grotendeels via elektronische weg verlopen.

Ik geef een opsomming van de concrete stappen van het inburgeringstraject die elektronisch worden opgevolgd via de 'Kruispuntbank Inburgering': de doelgroepdetectie (via CEVI-lijsten), werving, aanmelding en intake, adviesverlening door het Huis van het Nederlands (intake en screening basiskennis Nederlands), en door VDAB (voor wat betreft arbeidsmarktrijpheid of loopbaanoriëntatie), inschrijvingen in het cursusaanbod NT2 en opvolging (cursisten NT2-registratie), opvolging van het inburgeringscontract, eindresultaten over de regelmatige deelname aan het vormingsprogramma (Maatschappelijke Oriëntatie, Loopbaanoriëntatie en cursus NT2), aflevering van het inburgeringsattest. Voor nieuwkomers met een professioneel perspectief is er ook een terugkoppeling gedurende een jaar na overdracht van de resultaten bij de VDAB. Het gaat dan over technische opleiding, NT2 en persoonsgerichte vorming. De VDAB koppelt terug over het starten of stopzetten van een actie in een bepaalde module, bijvoorbeeld uitgeschreven als werkzoekende.

Over het bijhouden van aanwezigheden bij de cursussen NT2 werden een aantal afspraken gemaakt. Rekening houdend met de complexiteit van de uitwisseling (26 elektronische partners) en met de intentie om bij de uitvoering van het nieuwe inburgeringsdecreet de opvolging van de regelmatige deelname (niet meer dan drie maal ongewenst afwezig) anders te organiseren, opteerde ik voor een tijdelijke procedure die nog niet volledig elektronisch verloopt. De procedure behelst het doorgeven van een aanwezigheidslijst en de registratie van de afwezigheidsattesten. Op basis van een overleg tussen de betrokken partners, met name de Huizen van het Nederlands, onthaalbureaus en aanbodverstreckers, werd een samenwerkingsprocedure uitgewerkt om tegemoet te komen aan de huidige regelgeving. Deze procedure werd op 23 juni 2005 aan de onderwijsinstellingen met een aanbod NT2 overgezonden.

Er zijn afspraken gemaakt over de opvolging van de regelmatige deelname aan de cursus NT2 richtgraad 1.1 bij de verplichte doelgroep. Het Huis van het Nederlands geeft aan het onthaalbureau door welke nieuwkomers bij welke aanbodverstreckers (CBE,

CVO, UTC) zijn ingeschreven. Het onthaalbureau brengt de betreffende scholen op de hoogte van de nieuwkomers die onder de verplichting vallen. De scholen melden onmiddellijk aan het onthaalbureau wanneer een nieuwkomer die onder de verplichting valt tweemaal afwezig is. Het onthaalbureau stuurt de nieuwkomer een herinneringsbrief. De nieuwkomer dient de afwezigheidsattesten zo snel mogelijk in te leveren bij het onthaalbureau. De scholen zijn niet verantwoordelijk voor de bewijslast voor de ongewettigde afwezigheden.

Er zijn ook afspraken met betrekking tot het afleveren van het inburgeringsattest aan alle nieuwkomers die in uitvoering van het inburgeringscontract de cursus NT2 richtgraad 1.1 hebben gevolgd. Het Huis van het Nederlands geeft aan het onthaalbureau door welke nieuwkomers bij welke aanbodverstreckers zijn ingeschreven (CBE, CVO of UTC). Na afloop van de cursus geven de scholen gebundeld de aanwezigheidslijsten van de nieuwkomers in de cursus NT2 door aan het onthaalbureau. Het onthaalbureau gaat na of er een inburgeringsattest kan worden afgeleverd.

Er zijn ook afspraken met betrekking tot de afwezigheidsattesten. De nieuwkomer draagt zelf de verantwoordelijkheid om het afwezigheidsattest tijdig af te leveren op het onthaalbureau. Dat moet dan bepalen of de afwezigheid verantwoord is en in overeenstemming is met de regelgeving.

Er zijn tevens afspraken met betrekking tot de elektronische registratie. Het Huis van het Nederlands registreert in M@trix de resultaten van de screening: begin van het traject en inschrijving en het al dan niet behalen van een eindcertificaat. Het onthaalbureau kan via M@trix toegang hebben tot deze gegevens. Met betrekking tot NT2 registreert het onthaalbureau in M@trix enkel of de nieuwkomer de cursus regelmatig heeft gevolgd. De aanwezigheidslijsten van de individuele nieuwkomer in de cursus NT2 worden geregistreerd en bijgehouden door de scholen zelf. Dat is de tussenfase.

De huidige bepaling van maximum drie ongewettigde afwezigheden gedurende het hele inburgeringstraject is administratief omslachtig. In het kader van de wijzigingen aan het decreet wordt gezocht naar een meer eenvoudige manier om de regelmatige deelname te bepalen.

Volgende week is er een vergadering van de interkabinettenwerkgroep (IKW). Daarna leggen we het

ontwerp van decreet aan de Vlaamse Regering voor om het definitief te laten goedkeuren. Het wordt dan overgemaakt aan het Vlaams Parlement en zal ofwel net voor of vlak na het reces worden besproken. Ondertussen zal het uitvoeringsbesluit op punt worden gesteld. Van zodra het nieuwe uitvoeringsbesluit er zal zijn, zal de architectuur van M@trix met betrekking tot de opvolging van de regelmatige deelname nog verder worden aangepast om dan te gaan naar een verdere uitbreiding van de doelgroepen.

Ik heb een gedetailleerde kostprijsberekening bij die ik u zal bezorgen. We zitten nu voor de periode 2003-2005 op een totale kostprijs van 559.368 euro.

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Ik dank de minister voor zijn uitgebreid antwoord. Wat hij zegt, klinkt alvast zeer goed.

Ik heb daarnet al vermeld dat ik nu al voor de vierde keer op dit onderwerp terugkom. Ik hoop, mijnheer de minister, dat u dit op een positieve manier interpreteert. De einddatum is al een paar keer verschoven. Dit biedt me natuurlijk telkens weer de gelegenheid om hierop terug te komen.

De bezorgdheid op het terrein was zeer groot. Tijdens mijn contacten met betrokkenen heb ik onmiddellijk gemerkt dat M@trix als een probleem werd ervaren. Er was grote bezorgdheid ontstaan over de operationalisering. Blijkbaar is dit ondertussen in orde gekomen. Het startschot is gegeven en op 1 juli 2006 zullen we weten of iedereen deelneemt.

Het is mogelijk dat ik hier nog een vijfde keer op zal moeten terugkomen en u moet vragen of het systeem nu effectief volledig operationeel is. Uit het antwoord zouden we immers kunnen afleiden dat we ons nu al na 1 juli 2006 bevinden en dat het systeem nu al volledig werkt.

Minister Marino Keulen: Mijnheer De Wever, u hebt een punt. Het gaat hier om de geloofwaardigheid van het systeem. Het Vlaams Parlement heeft het decreet haast unaniem goedgekeurd. De sector volgt de redenering van het Vlaams Parlement en heeft de juiste mentaliteit aangenomen.

Er is eigenlijk niet echt een probleem. Mensen blijven niet moedwillig weg. Het is natuurlijk de bedoeling de mensen die wegblijven bij de lurven te vatten.

De heer Bart De Wever: Het probleem met de CBE's kan worden verklaard door het feit dat de verplichte doelgroep vroeger slechts een kleine minderheid vormde. Vroeger moest het onderscheid tussen de verplichten en de vrijwilligers worden gemaakt. De verplichten moesten worden opgevolgd. De vrijwilligers moesten niet op dezelfde manier worden opgevolgd. Dit bracht de lesgever in een vrij particuliere positie. Hij moest tegelijkertijd lesgever en politieagent spelen. We mogen immers niet vergeten dat het vorige decreet in strafrechtelijke gevolgen voorzag. Wie ooit in het onderwijs heeft gestaan, zal dit beamen. Een lesgever die in staat is om een strafrechtelijke procedure op te starten, bevindt zich in een rare situatie. Uiteindelijk is dit allemaal een grote sof geworden en zijn al die zaken systematisch geseponeerd.

Het nieuwe decreet heeft voor een ingrijpende wijziging van de situatie gezorgd. Nu vormt de verplichting de regel en vormen de vrijwilligers de uitzondering. Ik overdrijf misschien een beetje, maar het contingent van de verplichten zal zeker veel groter worden. Aangezien de sancties zijn veranderd, zal de respons binnen de CBE's allicht anders zijn. Het gaat hier immers om een militante sector.

Indien iemand tweemaal afwezig blijft, wordt dit aan het onthaalbureau gemeld. Het onthaalbureau kan vervolgens tot actie overgaan. Ik twijfel er geen seconde aan dat dit ook gebeurt. Het is belangrijk dat de onthaalbureaus over een goed uitgewerkte procedure beschikken. Die procedure moet uniform worden toegepast. We weten wat voor pappenheimers die lessen bijwonen.

De ene afwezigheid is de andere niet. We hebben het daarnet, bij de behandeling van de vorige vraag om uitleg, over alleenstaande moeders gehad. Zij volgen die lessen ook. Kinderen worden wel eens ziek. We moeten wat ruimte laten. Ik beweer niet dat ik over een pasklare oplossing beschik. Ik vraag de minister enkel hier aandacht aan te schenken. De mensen die het dichtst bij de cursisten staan moeten de kans krijgen de situatie zelf in te schatten. Zij moeten aan het einde van een module beslissen of iemand voldoende integratiebereidheid heeft getoond en voldoende cursussen heeft bijgewoond. Zij mogen natuurlijk niet in de val trappen die affectieve banden kunnen veroorzaken. Plantrekkerij mag niet worden getolereerd.

We moeten uniforme regels aanbieden. We moeten de aanpak van dergelijke situaties van bovenaf stu-

ren. We mogen evenwel niet te rigide zijn. We moeten de betrokkenen de ruimte geven om met concrete situaties rekening te houden.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Wim Van Dijck: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. U hebt daarnet al op mijn republiek geanticipeerd. U hebt tweemaal beklemtoond dat de mensen op het terrein het decreet volgen. Dit verheugt me natuurlijk. Ik wil u gerust geloven. Ik stel enkel vast dat de situatie op een jaar tijd blijkbaar sterk is veranderd. Vorig jaar is over dit onderwerp ook een vraag om uitleg gesteld. Toen hebt u verklaard dat een aantal CBE's de informatie niet doorgaven. Blijkbaar doen ze dat nu wel. Aangezien het om een verandering op vrij korte tijd gaat, sta ik hier toch met enige scepsis tegenover.

Het handboek is beschikbaar. Ik neem aan dat het nu ook overal wordt gebruikt en dat we over vergelijkbare en nuttige gegevens kunnen beschikken. Dat is immers de bedoeling van een uniforme aanpak.

Minister Marino Keulen: Volgens mij zijn de betrokkenen blij met het handboek. Het vergemakkelijkt hun werk. We mogen niet vergeten dat deze sector vijf jaar geleden zo goed als niet bestond. We hebben een grootschalige operatie opgezet.

Wat de drie ongewettigde afwezigheden betreft, moeten we een duidelijke norm naar voren durven schuiven. De vraag is wat we moeten doen met een alleenstaande moeder met een ziek kind en zonder opvangmogelijkheden. Het mag natuurlijk ook geen sof worden. We mogen ons niet eender wat op de mouw laten spelden. We mogen het kind niet met het badwater weggooien. Bepaalde mensen zijn afwezig omwille van bijzondere omstandigheden. Wie voor een job gaat solliciteren en een attest van een werkgever heeft gekregen, vormt uiteraard geen probleem. Hij verdient misschien zelfs applaus. Indien iemand ziek is en over een ziektebriefje van een arts beschikt, zal niemand daar een punt van maken. Bepaalde formele situaties doen geen seconde twijfel ontstaan. De vraag is wat we moeten aanvangen met heel menselijke en heel herkenbare situaties, zoals mensen die vier of vijf keer niet komen opdagen, maar tijdens alle andere lessen bij de meest gemotiveerde cursisten horen. Die mensen geven blijk van inzet, betrokkenheid en goede wil. Indien dergelijke mensen op een bepaald ogenblik eens forfait moeten geven, mogen we hen niet ontmoedigen. We mogen echter ook geen

precedent creëren. Profiteurs mogen dit niet als een alibi gebruiken om zelf een paar keer thuis te blijven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de mogelijkheden voor socialehuisvestingsmaatschappijen en verhuurders van sociale woningen om sociale fraude zo efficiënt mogelijk aan te pakken

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zal kort de context van mijn vraag om uitleg schetsen. Mijn fractie is uiteraard voorstander en pleitbezorger van betaalbaar wonen. Hiervoor moet, naast tal van andere instrumenten, de sociale huisvesting op een gerichte manier worden ingezet. Het is belangrijk dat de beschikbare sociale woningen effectief worden toegewezen aan mensen die aan de voorwaarden voldoen en er het meest nood aan hebben.

De problematiek van de sociale fraude in de socialehuisvestingssector is in deze commissie al geregeld aan bod gekomen. Ik wil het hier over een specifiek aspect van die fraude hebben. Volgens het Vlaams regeerakkoord moeten de socialehuisvestingsmaatschappijen worden aangemoedigd om het woningbezit in binnen- en buitenland van kandidaat-huurders diepgaander te onderzoeken. Het Vlaams regeerakkoord stelt in dit verband het afsluiten van een aantal verdragen in het vooruitzicht. Vlaanderen moet binnens multilaterale verdragen afsluiten waardoor informatie bij het kadaster of bij de vergelijkbare diensten in het buitenland kan worden opgevaagd. Op die manier moeten de socialehuisvestingsmaatschappijen kunnen nagaan of een kandidaat-huurder al dan niet onroerend goed in het buitenland bezit.

De minister heeft in zijn beleidsnota verklaard dat bij het opmaken van een nieuw socialehuurbesluit aandacht aan de aanpak van sociale fraude zal worden besteed. Het gaat hier evenwel in hoofdzaak om domiciliefraude. Die fraude leidt tot verminderde inkomsten voor de SHM's, wat dan weer grote impli-

caties voor de betalingen van de andere huurders heeft.

Een andere vorm van sociale fraude houdt in dat de bewoners van een sociale woning hun woningbezit in het buitenland niet aangeven. Die fraude is bijzonder asociaal. De SHM moet controleren of mensen al dan niet over onroerende goederen beschikken.

Ik ben in dit verband geschrokken van uitspraken die Tarik en Hind Fraihi onlangs in Humo hebben gedaan. Volgens hen staan in België 75.000 mensen op de wachtlijst om een sociale woning te krijgen, wat volgens mij een lichte overdrijving is, terwijl sommige allochtonen met een sociale woning vier, vijf tot zelfs twaalf huizen in Marokko of in Turkije bezitten. Ik heb dit uiteraard niet ter plekke gecontroleerd. Ik baseer me op hun uitspraken. Ze verwijzen naar de akkoorden die Nederland heeft afgesloten met Marokko. Ik citeer: ‘Tegen betaling hebben ze inzage verworven in het Marokkaanse kadaster en kunnen ze onroerend goed in het buitenland belasten.’ Natuurlijk gaan die akkoorden over iets anders, namelijk belastingen, maar ze zouden ook interessant kunnen zijn met het oog op het verkrijgen van informatie over woningbezit bij mensen die op een wachtlijst staan voor sociale woningen.

In deze context is het vooral van belang dat verhuurders van sociale woningen weten dat een kandidaat-sociale huurder eigendom heeft in het buitenland. Huisvestingsmaatschappijen kunnen die fraude enkel bestrijden als ze een duidelijk zicht hebben op het bezit, ook in het buitenland, van onroerend goed door een kandidaat-huurder. Hiertoe zijn akkoorden nodig, die het mogelijk maken om gegevens te bekomen over het woningbezit in het buitenland.

Mijnheer de minister, hebt u al initiatieven genomen om de SHM's de nodige instrumenten te geven, zodat ze kunnen nagaan of de kandidaat-huurder eigendom – onroerend bezit – heeft in het buitenland? Zo ja, welke? Stimuleert u de verhuurders van sociale woningen om het woningbezit in het buitenland te controleren? Zo ja, hoe? Bent u reeds begonnen met de voorbereiding op het afsluiten, of met het afsluiten zelf, van bi- of multilaterale verdragen met het oog op de uitwisseling van gegevens over het bezitten van eigendom in het buitenland door kandidaat-huurders, zoals gepland in het regeerakkoord? Zijn hierover afspraken gemaakt met minister Bourgeois?

De voorzitter: Mijnheer de minister, ook de heer Luk Van Nieuwenhuysen, die een veelschrijver is, stelt u

met de regelmaat van een klok schriftelijke vragen over dit onderwerp. Dat heeft u in het verleden in staat gesteld hierover een aantal antwoorden te verstrekken, vaak tot uw frustratie en die van het lid in kwestie. Mevrouw Berx, het ware goed dat u ook de geschiedenis van de schriftelijke vragen bekijkt wanneer u een vraag stelt. Dat belet niet dat ik deze vraag heb aanvaard, zodat we de meest actuele informatie terzake zullen krijgen.

Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, de heer Luk Van Nieuwenhuysen ondervraagt me inderdaad regelmatig over dit onderwerp. Het staat inderdaad eveneens in het regeerakkoord.

Iedereen is het erover eens dat, naast een grondig onderzoek naar eigendom in het binnenland, een grondig onderzoek van eigendom in het buitenland een belangrijke voorwaarde is om sociaal rechtvaardige beslissingen te kunnen nemen bij het toewijzen van socialehuurwoningen.

Net zo zeer weet iedereen dat de controle op eigendomsbezit in het buitenland niet evident is. De sector van de sociale huisvesting is steeds geconfronteerd met dit probleem. Sluitende oplossingen konden tot op heden evenwel niet worden gegeven.

Zoals u weet, is een nieuw kaderbesluit sociale huur in voorbereiding. Op 28 april heb ik het ontwerp van decreet houdende wijziging van de Vlaamse Wooncode ingediend ter behandeling in het parlement. Dit ontwerp zal de noodzakelijke decretale basis bieden voor dit kaderbesluit. Het is mijn betrachting om, samen met dit nieuwe kaderbesluit sociale huur, ook een praktisch hanteerbaar instrument te kunnen geven om te kunnen beschikken over bezitsgegevens in het buitenland.

U verwees ook naar het Vlaamse regeerakkoord en meer bepaald naar de volgende passage: ‘Vlaanderen moet bi- of multilaterale verdragen afsluiten waardoor een bewijs van het kadaster of van vergelijkbare diensten in het buitenland over het al dan niet bezitten van eigendom door de kandidaat-huurders kan worden opgevraagd.’

Ik heb deze aangelegenheid aangekaart bij en besproken met minister Bourgeois. Na raadpleging van zijn administratie Buitenlands Beleid, die op haar beurt de administratie Budgettering, Accounting en Financieel Management raadpleegde, is minister Bourgeois

de mening toegedaan dat de Vlaamse Regering niet bevoegd is om dergelijke verdragen af te sluiten. Dergelijke verdragen hebben betrekking op de internationale uitwisseling van kadastragegevens. Inhoudelijk, volgens het interne recht, is de federale overheid immers bevoegd voor het registreren, archiveren en actualiseren van de eigendomsrechten op onroerende goederen. Daar de bevoegdheid om verdragen te sluiten, gepaard moet gaan met de inhoudelijke bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten, kan de Vlaamse Regering alleen geen verdrag over deze aangelegenheid sluiten, volgens het juridische principe 'in foro interno, in foro externo'. Dat principe zou staan in artikel 167 van de Grondwet.

Minister Bourgeois suggereerde me tevens eerst verdragen te laten sluiten door de federale overheid en daarna een intern samenwerkingsakkoord te sluiten met die federale overheid. Dat is weliswaar een omweg, maar het is ook een manier om dit te bereiken.

Het aanklaarten van deze aangelegenheid bij minister Reynders, die verantwoordelijk is voor de kadastragegevens, leidde ondertussen tot volgende conclusies en afspraken. België heeft momenteel met vier landen, met name Frankrijk, Italië, Nederland en Oekraïne, administratieve akkoorden afgesloten. Deze voorzien onder meer in een automatische uitwisseling van inlichtingen inzake inkomsten uit onroerende goederen. Dit betekent uiteraard dat deze landen terzake hun toestemming hebben gegeven, maar ook dat dit enkel mogelijk was omdat de interne wetgeving van die landen dit gebruik voor niet-fiscale doeleinden toeliet.

De Belgische fiscale wetgeving staat aan de belastingadministratie toe om fiscale inlichtingen door te geven aan de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij. De huidige werkwijze, waarbij de belastingplichtige wordt gevraagd zijn of haar aanslagbiljet voor te leggen aan de socialehuisvestingsmaatschappijen, blijkt in de praktijk niet steeds efficiënt, daar het meestal de niet-belastbare belastingplichtigen zijn die geen aanslagbiljet ontvangen. Daarom hebben de taxatiediensten de opdracht gekregen om ook voor deze belastingplichtigen vanaf het aanslagjaar 2005 – dan hebben we het over de inkomsten van 2004 – een aanslagbiljet op te maken. Dit houdt in dat de zogenaamde niet-belastbare belastingplichtigen vanaf het aanslagjaar 2005 ook een aanslagbiljet zullen ontvangen dat ze kunnen voorleggen. Daarop kunnen er eventueel elementen terug te vinden zijn

die relevant zijn voor het controleren van bezit. Het meest aangewezen instrument voor socialehuisvestingsmaatschappijen blijft bijgevolg het aanslagbiljet van de personenbelasting. Dit document zal in principe alle gegevens bevatten betreffende buitenlandse onroerende goederen waarover de administratie van de FOD Financiën beschikt. Dat zijn de eigendommen die werden aangegeven of werden toegevoegd naar aanleiding van een wijziging van de aangifte door de belastingdiensten, eventueel na ontvangst van inlichtingen uit het buitenland.

Volledigheidshalve voeg ik hieraan toe dat ik betreffende de controle op de eigendomsvoorwaarde een aantal zaken juridisch heb laten onderzoeken. Ik zal ze hier even opsommen. Een eerste mogelijkheid die werd nagegaan, was het invoeren van het principe van 'omgekeerde bewijslast' of 'negatieve bewijslast', waarbij de betrokkene moet bewijzen dat hij geen bezit heeft. Het juridisch onderzoek door DLA concludeerde dat dit geen haalbare kaart is. We moeten immers rekening houden met het vermoeden van onschuld, zoals onder meer gewaarborgd door artikel 6 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens.

Ook de idee waarbij de eigendomsvoorwaarde zou worden nagegaan enkel op basis van nationaliteit, werd juridisch onderzocht, voornamelijk om te zien of dit conform het gelijkheidsbeginsel is. Het juridisch onderzoek heeft zich hier dan ook voornamelijk toegespitst op de afweging of dergelijke maatregel 'objectief en redelijk verantwoord' is. Het moet, met andere woorden, gaan om een wettig doel, pertinente middelen en een redelijke verhouding van het doel tot de middelen.

Het juridisch onderzoek stelt hieromtrent: 'Het wettig doel is het zo goed mogelijk toewijzen van sociale huurwoningen aan mensen die het nodig hebben, en dus niet aan zij die al een woning in eigendom hebben, zij het in België of elders. Beperkte financiële middelen echter nopen ertoe om het onderzoek naar eigendom te beperken tot enerzijds België, omdat dit praktisch haalbaar is, en anderzijds het land waarvan betrokkene de nationaliteit heeft, omdat dit een objectief gegeven is dat een aanknopingspunt geeft voor een bepaald land. Toch is het niet zeker dat dit als pertinent criterium zal worden weerhouden bij eventuele aanvechting. Er is immers geen enkele vaststaande verhouding tussen de nationaliteit en het hebben van onroerende eigendom, behalve dan een eventueel statistisch grotere kans. Ook de rede-

lijke verhouding tussen het doel en de middelen staat wankel.’

Afgezien van dit juridisch gegeven, is Vlaanderen nog altijd niet bevoegd om verdragen af te sluiten die betrekking hebben op internationale uitwisseling van kadastrergegevens. Bovendien beschikken nogal wat landen over weinig betrouwbare of zelfs geen gegevens. Er zijn landen die een kadaster hebben over eigendommen in de steden, terwijl ze voor het platteland onbestaande zijn. Er wordt dan gewerkt op basis van wat lokale getuigen daarover vertellen. Er zijn geen officiële instanties die de data archiveren.

Vooreerst worden er, zoals aan alle kandidaat-huurders, verklaringen op eer gevraagd aan de buitenlandse kandidaat-huurders of degenen onder hen met een dubbele nationaliteit. Verder wordt er inderdaad gebruik gemaakt van het aanslagbiljet. Zoals daarnet aangehaald, zal deze informatie binnenkort ook bruikbaar worden voor de niet-belastbare belastingplichtigen. En ten slotte worden de socialehuisvestingsmaatschappijen geadviseerd om informatie op te vragen bij de relevante ambassades en consulaten.

Er moet evenwel rekening worden gehouden met het feit dat de verklaringen die bij deze instanties worden verkregen, sterk afhankelijk zijn van de kwaliteit van de administratieve organisatie in het desbetreffende land. Het moet immers duidelijk zijn dat er nogal wat landen zijn waar er geen kadaster voorhanden is of waar het weinig betrouwbaar is.

Mevrouw Berx, op uw laatste vraag heb ik al in mijn inleiding geantwoord. Iedereen in deze commissie deelt uw bekommernis om fraude of misbruik tegen te gaan. Fraude benadeelt andere behoeftige mensen die wel aan de voorwaarden voldoen. We trachten die fraude tegen te gaan. Er zijn echter bepaalde praktische problemen. Institutionele moeilijkheden kunnen worden ondervangen via een intern akkoord met de federale minister van Financiën. Daarnaast zijn er echter heel wat landen waar er geen kadastrergegevens zijn, of waar ze onvolledig of onbetrouwbaar zijn.

In Nederland houdt het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zich hiermee bezig. Er wordt niet echt met lijsten gewerkt waarin het bezit staat opgenomen. Soms kan eruit worden opgemaakt dat er een vermogen of een onroerende eigendom is. Het is echter niet zo dat Nederland dé oplossing heeft gevonden.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik zal de zaak verder opvolgen. Ik heb deze vragen gesteld naar aanleiding van opmerkingen in het OCMW van Antwerpen. We worden daar geconfronteerd met vermoedens. Bepaalde mensen krijgen sociale woningen toegewezen. We horen dan dat ze eigendommen hebben. Dat is moeilijk na te gaan.

Mijnheer de minister, ik ben onder de indruk als ik zie welke stappen er al werden gezet. Wat me wel opvalt, is dat er slechts met een beperkt aantal landen een overeenkomst werd afgesloten. Het gaat dan nog meestal om landen van de Europese Unie. Enkel Oekraïne valt daarbuiten. We zouden kunnen nagaan welke andere overeenkomsten die landen hebben afgesloten met bijvoorbeeld Marokko en Turkije. Zo kunnen we zien of er afspraken bestaan waardoor we meer fiscale informatie kunnen krijgen. Wat dat betreft, zijn we afhankelijk van minister Reynders. Het zou nuttig zijn als er meer verdragen worden afgesloten.

U zegt terecht dat er in heel wat landen geen of onjuiste gegevens bestaan. In Antwerpen zijn er wijken waar 160 nationaliteiten verenigd zijn. Dat is niet niks. Ik kan me voorstellen dat heel wat landen geen gegevens hebben. We moeten echter wel trachten het netwerk te verfijnen.

Minister Marino Keulen: DLA heeft het onderzoek gevoerd. We zitten met het probleem van de omgekeerde bewijslast. Als we dat invoeren, begeven we ons op glad ijs. Veel mensen hebben een dubbele nationaliteit. We zouden daar bepaalde gevolgtrekkingen uit kunnen maken.

We willen allemaal hetzelfde, namelijk fraude tegen gaan. Een van de essentiële voorwaarden is de bezitsvoorwaarde. Er zijn echter juridische restricties, zoals bepalingen in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Daardoor zijn er neveneffecten die het moeilijk maken om de fraude te bestrijden. Ik geef daarmee geen kritiek op die belangrijke principes.

Mevrouw Cathy Berx: Het heeft geen zin hier een grote juridische discussie te voeren. U had het daarnet over de omgekeerde bewijslast. Er is geen vermoeden van een strafbaar feit. We kunnen niet aan iemand vragen het bewijs te leveren dat hij iets niet heeft. Dat is trouwens zeer moeilijk.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
